

PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Delegation to the Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Co-operation in Europe

Број/Број: 04/3–05-1-41/12
Сарајево/Sarajevo, 26. 03. 2012.

ИЗВЈЕШТАЈ

**о учешћу Сталне делегације Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у
Парламентарној скупштини ОЕБС-а на зимском засједању ПСОЕБС-а у Бечу,
23. и 24. фебруара 2012. године**

Стална делегација Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарној скупштини ОЕБС-а: Драган Човић, предсједавајући Дома народа ПСБиХ, Мирза Кушљугић, посланик у Представничком дому ПСБиХ, Лазар Продановић, посланик у Представничком дому, Јелена Рајаковић, секретар Делегације, Амила Жујо, преводилац, учествовала је на зимском засједању ПСОЕБС-а које је одржано у Бечу, 23. и 24. фебруара 2012. године.

Заједничка сједница три генерална комитета

Засједање је почело заједничком сједницом три генерална комитета. У уводном обраћању, предсједник ПСОЕБС-а, Петрос Ефtimiу, истакао је значај повезивања владине и парламентарне димензије ОЕБС-а, чему треба да допринесу и конкретни кораци и разговори предузети у последње вријеме, као што је, између осталог, и прва посјета генералног секретара ОЕБС-а сједишту ПСОЕБС-а у Копенхагену, али и учешће предсједника комитета ПСОЕБС-а на састанку надлежног комитета ОЕБС-а. Као најзначајнији принцип у добрим односима између влада и парламената означио је повјерење, а нову етапу у бољим односима између институција ОЕБС-а као „ново доба“. Указао је да су сукоби и даље присутни у региону ОЕБС-а и да се још увијек треба борити за основна људска права, као и да парламентарци у већој мери треба да се укључе у превенцију сукоба. Посебно су истакнути слобода изражавања путем интернета, борба против расизма и ксенофобије и војна сарадња међу чланицама ОЕБС-а. Такође, подржао је расправе о унапређењу затворских услова и успостављању и очувању независног судства, што ће и бити теме овог засједања.

Предсједница Парламента Аустрије Барбара Прамер указала је на значај сарадње у ОЕБС-у и позвала парламентарце да уложе напоре у заштити и јачању циљева ОЕБС-а, посебно у сфери људских права. Указала је да је то посебно значајно у тренутку када је пропуштена прилика да се постигне консензус о томе на министарском састанку у Виљнусу, у децембру 2011. године.

Генерални секретар ОЕБС-а Ламберто Занијер у свом обраћању је истакао значај даљег јачања и ефикаснијег дјеловања ОЕБС-а, а посебно сарадње међувладине и парламентарне димензије. Позвао је парламентарце да активније дјелују и понуде нове идеје које ће послужити као додатан подстицај међувладином дијалогу у оквиру ОЕБС-а. Извијестио је присутне о резултатима Самита у Виљнусу, одржаног у децембру 2011. године, и изнио увјерење да ће током предсједавања Ирске доћи до нове фазе развоја у којој ће ова организација ефикасније функционисати. Такође, упознао је чланове ПСОЕБС-а са намјерама, иницијативама и преузетим активностима ирског предсједавања током 2012. године. Услиједила је расправа у којој су се посланици интересовали о начинима дјеловања ОЕБС-а по конкретним питањима, а посебно о ситуацији у Грузији.

У наставку заједничке сједнице три комитета, извјештај о националним питањима поднио је Кнут Волебек, високи комесар ОЕБС-а. Упознао је посланике са својим активностима у протеклом периоду. Посебно се осврнуо на ситуацију у Македонији и указао да у тој држави није дошло до ширег свеобухватног укључивања албанске националне мањине у друштвене процесе после ступања на снагу Охридског споразума, којим се гарантује пропорционално учешће те мањине у државним органима. Истакао је да ће интензивније дјеловати у заштити мањина на Балкану и Кавказу, уз оцјену да је у овим областима то потребније него на другим мјестима. Такође, ОЕБС ће експертизом помоћи при изради нормативних аката у појединим чланицама како би се унаприједио положај мањина и постигли високи стандарди. У расправи су покренута и питања о положају националних мањина у Киргистану, те заштите руског језика у бившим републикама СССР-а, посебно у Литванији.

Предсједавајући ОЕБС-а и министар за европска питања Ирске, Лусинда Крегтон, указала је на приоритете предсједавања, а то су слобода коришћења интернета, борба против трговине људима, слобода удруживања и окупљања, професионални и морални стандарди у демократском животу, слобода религије и вјере и законодавни процес. Посебна пажња биће посвећена унапређивању сарадње међувладине и парламентарне димензије ОЕБС-а. Такође, ирско предсједавање ће радити и на омогућавању бољих услова економске сарадње, борбе против тероризма, корупције и прања новца, као и рјешавању „замрзнутих конфликта“ у Придњестровљу и Грузији. После излагања, услиједила је расправа у којој су се учесници интересовали за услове издржавања затворске казне Јулије Тимошенко и ситуацију у Сирији.

Специјална представница ПСОЕБС-а за питања родне једнакости, Хеди Фрај, представила је горишњи извјештај и одлуку Министарског савјета ОЕБС-а у промовисању једнаких могућности жена у економији. Позвала је националне парламенте да активно учествују у достављању података за ОДХИР-ов пројекат о формалним групама посланица у парламентима у региону ОЕБС-а. Указала је на потребу да се повећа број жена међу шефовима мисија ОЕБС-а и њиховим замјеницима. Такође, позвала је државе да се у већој мјери укључе у спровођење политике која обезбјеђује родну једнакост. Посебно се осврнула на лош положај припадница мањинских група, као нпр. Рома.

Током дискусије која је услиједила о овој теми, чула су се мишљења да ће се ефекти економске кризе посебно одразити на ставке у расподјели буџета које су намијењене женама, као што су социјална давања за труднице и породиље, дјечја заштита, итд. Иако далеко мање одговорне за економску кризу јер су сразмјерно мање представљене у политичко-економској елити, жене ће се наћи прве на удару економске кризе и вјероватно је да ће тешко изборена социјална права бити укинута под изговором недостатка средстава. Чланови Парламентарне скупштине позвани су да се додатно ангажују како би се избјегао овакав сценарио.

Послије тога је успиједила посебна расправа о будућности контроле конвенционалног наоружања у региону ОЕБС-а. Експерти из ових области (Д. Лидер, САД, А. Мазур, Русија, и М. Гирстен, Центар ОЕБС-а за превенцију сукоба) представили су основне међународне документе којима се уређују ова област, досадашњи развој и перспективе, ризици и слабости механизма контроле и разоружања, као и нове пријетње које се јављају. У расправи је учествовало двадесетак делегација из САД-а, Русије, Финске, Грузије, Литваније, Украјине, Азербејџана, Јерменије, итд. Посланици су позвали на ревизију Бечког документа и примјену одговарајуће одлуке са састанка Министарског савјета у Виљнусу 2011. године.

На крају, аklamацијом је одобрено предсједничко саопштење поводом погибије два новинара у Сирији, које је предложио предсједник ПСОЕБС Петрос Ефтимју. „Као предсједник Парламентарне скупштине ОЕБС-а, дубоко жалим због насиља и губитака живота у Сирији. Као чланице ОЕБС-а и партнери у сарадњи, изражавамо забринутост због тренутне ситуације и позивамо на пуно поштовање људских права и основних слобода у овој земљи те одајемо почаст новинарима који су платили високу цијену како би свијет био информисан.“

Генерални комитет за политичка питања и питања безбједности

На почетку засједања, Сузан Братли (Норвешка), потпредсједница комитета, презентовала је резултате рада након усвајања Декларације из Београда. Виља Алекнаите Абрамикине (Литванија), извјестилац комитета, представио је своје идеје у вези са извештајем који ће бити разматран на годишњем засједању у Монаку, са посебним освртом на контролу конвенционалног наоружања и ситуације у арапском свијету, послје чега је успиједила расправа. Амбасадор Такан Илдем, стални представник Турске у ОЕБС-у и предсједник Комитета за безбједност ОЕБС-а, упознао је учеснике са активностима овог одбора, пријетњама у региону и стратешким циљевима. Затим је успиједила расправа о борби против тероризма и криминала. Презентери у расправи били су М. Медико, шеф Одјелјења за превенцију тероризма Канцеларије УН за борбу против дроге и криминала (UNODC), М. Марион, савјетник у Групи за активности борбе против тероризма ОЕБС (TNT-ATU), М. Јилдиз, савјетник у Стратешкој групи за полицијске послове ОЕБС (TNT-SPMU) и Н. Малишевић, савјетник за сајбер криминал у Секретаријату ОЕБС-а. Они су представили улогу и функције својих група, као и пројекте и мјере које спроводе током борбе против опасности и ризика којима су друштво и чланице ОЕБС-а изложене. Закључено је да је неопходно ојачати законодавне оквире у тој области.

Генерални комитет за економска питања, науку, технологију и екологију

Извјестилац Комитета Тони Лојд (УК) представио је основне идеје и елементе свог извјештаја који ће бити разматран на том комитету током засједања у Монаку. Презентацију је одржао Еустатиос Лозос, стални представник Грчке у ОЕБС-у и предсједник Комитета за економију и питања животне средине. У излагању је указао на значај економске димензије за безбједност региона, посебно њеног социјалног аспекта и позвао на примјену Мастриске стратегије (2003). Затим је успиједила презентација Горана Свилановића, координатора ОЕБС-а за економска питања и питања животне средине, у којој је упознао учеснике састанка са активностима ОЕБС-а у области економске политике, владавине права, транспорта и енергетске политике, те борбе против финансирања тероризма, прања новца, корупције и нелегалних миграција. Расправа је вођена о тренутној економској и финансијској кризи у Европи.

Генерални комитет за демократију, људска права и хуманитарна питања

Предсједник Комитета Матео Мекаћи (Италија) у уводном излагању је указао на значај тема о којима ће се расправљати и подсјетио на актуелност питања људских права у садашњим околностима.

Потпредсједник Трећег комитета Ален Нери (Француска) представио је резултате примјене завршне Декларације из Београда, са посебним освртом на резолуције о спречавању трговином људима, заштити жртава криминала, борби против ксенофобије и ситуацији у Бјелорусији. У расправи је интервенисао Ж. П. Дифо, који је указао на лошу ситуацију у Украјини по питању владавине права и заштите људских права те позвао на дјеловање. Извјештац комитета Чошкун Чоруз (Холандија) представио је основне елементе свог извјештаја који ће бити разматран на овом комитету током засједања у Монаку. Указао је на основне принципе којима ће се руководити у изради извјештаја. Циљ је да се успоставе минимални међународни стандарди које ће државе поштовати у уређивању правосудних и затворских система. Реформе ових система су нужне у бројним чланицама и основа су за успостављање владавине права из које се црпи легитимитет заједнице. Он је истакао да је неопходно наћи баланс између прописане казне, услова одслужења и поштовања људских права. У расправи су, између осталог, покренута питања Јулије Тимошенко (Белгија, Киргистан) и права Курда у Турској (Француска).

Презентације су одржали Т. Гремингер, предсједник Људске димензије ОЕБС-а, Ј. Ленарчић, директор Канцеларије за демократске институције и људска питања ОЕБС-а и Д. Мијатовић, представник ОЕБС-а за слободу медија, који су говорили о реализованим пројектима (тренинзи за судије и тужиоце у области ратних злочина, интеграција Рома) и предстојећим активностима и циљевима (слобода изражавања на интернету).

У расправи о реформи правосудних и затворских система, уводно излагање имао је Манфред Новак, специјалиста за људска права и бивши специјални представник УН, који је представио податке о попуњености затворских капацитета, погубљењима, мучењу, пријетњама правосудних органа у земљама чланицама ОЕБС-а. На сједници су говорили и рођаци и пријатељи лица над којима су спроведени незаконити истражни поступци те донесене, како је наведено, неадекватне пресуде.

Они су указали на лошу ситуацију и конкретна кршења основних људских права при одслужењу затворских казни у појединим државама чланицама ОЕБС-а. О случају из Италије говорила је Луција Ува, о Украјини Евгенија Тимошенко, о Русији Бил Бровдер и Бјелорусији Ирина Богданова. Због политичке тежине и конотације, посебну пажњу изазвало је излагање Е. Тимошенко о ситуацији и условима одслужења затворске казне њене мајке Јулије Тимошенко, бивше предсједнице Владе Украјине, у којој је оптужила актуелну власт у тој земљи да покушава да убије Јулију Тимошенко и позвала ОЕБС да дјелује. У врло живој расправи, посланици су били у прилици да изнесу своја мишљења о тим конкретним ситуацијама и позвали су чланице ОЕБС-а да се та организација додатно ангажују на откривању и отклањању пропуста и кажњавању преступника.

Стални комитет

Послије усвајања дневног реда, Петрос Ефтимју, предсједник ПСОЕБС-а, поднио је извјештај о раду и упознао чланове Сталног комитета са активностима током сједнице Министарског савјета ОЕБС-а у Виљнусу, као и другим активностима предузетим

последњих мјесеци. Као посебно значајно, оцијенио је напредак у институционалном повезивању и учесталијим контактима парламентарне и међувладине димензије ОЕБС-а.

Шеф финансија ПСОЕБС-а, Роберто Батели (Словенија), представио је свој извјештај и истакао да се трошкови организације крећу у оквиру утврђеног буџета. ПСОЕБС располаже мањим буџетом у поређењу са другим парламентарним организацијама, али довољно за потребе функционисања. У складу са процедуром и роковима, а до почетка јуна ове године, биће прослијеђен нацрт финансијског извјештаја за текући период.

Спенсер Оливер је у свом извјештају предочио активности и рад Секретаријата ПСОЕБС-а у протеклом периоду, те активности везане за посматрање избора. Специјални представници ПСОЕБС-а и представници ад хок комитета представили су свој рад у вези са питањима Бјелорусије, Молдавије, Авганистана, Јужног Кавказа, те питања миграција и трговине људима. Такође, представљени су резултати посматрачких мисија које су надгледале изборе:

Казахстан - забиљежена је ограничена слобода медија и одсуство опозиционих партија у изборној трци;

Киргистану - наведене су нерегуларности у гласању, мала заступљеност жена међу кандидатима, ограничена слобода медија и међуетничке тензије.

Тунис - висока излазност, велики искорак ка демократичности, ситније нерегуларности. Русија - сужене могућности за надметање странака, немогућност регистровања појединих партија за изборе, слаба процедура и надзор током пребројавања гласова.

Посебно жива расправа вођена је о одлуци предсједника ПСОЕБС-а да се не посматрају предсједнички избори у Русији, заказани за 4. март 2012. године. Одлука је донесена послје консултације предсједника са високим званичницима Међународног секретаријата ПСОЕБС-а. Одлуку су оспорили бројни чланови Бироа, међу којима су се истакли потпредсједници ПСОЕБС-а В. Хабсбург Даглас и Ж. Ш. Гардето, и шеф делегације УК П. Ботомли. Великом већином гласова донесена је одлука да се формира предсједничка делегација која ће посматрати изборе у Русији. Шеф јерменске делегације позвао је ПСОЕБС да посматрају изборе у тој земљи, заказане за 6. мај ове године.

Састанак др Драгана Човића, предсједавајућег Дома народа и члана Сталне делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у са предсједником ПСОЕБС-а, Петросом Ефтимјуом

Током 11. зимског засједања ПСОЕБС-а, предсједавајући Дома народа ПСБиХ и члан Сталне делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у, др Драган Човић разговарао је са предсједником Парламентарне скупштине ОЕБС-а Петросом Ефтимјуом.

Говорећи о ситуацији у БиХ, др Човић је истакао да се у земљи враћа повјерење, те да је шест политичких странака створило амбијент у којем је могуће договарати се и о тешким питањима. Он је нагласио да су након формирања Савјета министара БиХ постављени веома високи циљеви, а један од њих је и апликација Босне и Херцеговине за кандидатски статус за ЕУ до јуна ове године. Др Човић рекао је да проблеме у БиХ представљају компликовано државно уређење које је препрека функционалности, као и тешке социјалне и економске прилике. Он сматра да се велика средства издвајају за администрацију те да би се више требало бавити економијом, а мање политиком. Он је навео примјер намјенске, војне индустрије бивше СФРЈ, чијих је 44 % капацитета било лоцирано у БиХ, али који се данас не могу користити, јер нису усвојене нове

технологије.

Предсједавајући ПСОЕБС-а Петрос Ефtimiу интересовао се за односе БиХ са Републиком Хрватском и Србијом, истовремено нудећи помоћ ПСОЕБС-а у областима које би биле од користи за Парламентарну скупштину БиХ.

Др Човић нагласио је да су се доласком на власт Бориса Тадића у Србији и Иве Јосиповића у Хрватској односи међу земљама региона знатно побољшали, напоменувши да ће улазак Хрватске у ЕУ повољно дјеловати и на БиХ.

Током сусрета др Човић је предложио да се језици који се говоре у БиХ, Србији, Хрватској и Црној Гори уврсте као званични језици ОЕБС-а.

СЕКРЕТАР
СТАЛНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ
ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Јелена Рајаковић

Доставити:

- Колегијуму Представничког дома
- Колегијуму Дома народа
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа
- Члановима Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у
- Сектору за међународне односе и протокол

Копија: Министарство иностраних послова БиХ

Достављено:

- наслову
- а/а